

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
 A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás vállalatjának és a szerkesztőnek fogadtatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr. | Megjelen minden kedden és pénteken. | Egyes szám ára 10 kr.

Zombor, szeptember hó 21.

Két ünnepnapja volt egymásután városunknak. Az egyik a legnagyobb szellemek egyikének születés-napjának 100-ik évfordulója alkalmából tartották, a másik társaséletünkbe hozott egy hétre való mozgalmasságot.

Széchenyi István gróf emlékeztetere gyűlt össze a helybeli tanulóifjúság a gymnasiumban és a középkereskedelmi iskolában; mindkét helyen a közéleti szónokok hangzottak fel, elmondták az ifjúságnak, ki volt gróf Széchenyi István, mit tett hazának s így mivel tartozunk neki. A kultusz-miniszter igen helyesen cselekedett, midőn megünnepelni rendelte gróf Széchenyi István születésének évfordulóját, mert bizony soha sem elég csak azt az általánosan használt frázist, „hogy a legnagyobb magyar“ tudni, hanem meg kell értetni már az ifjúsággal idejekorán, mire képes egy szellemileg és anyagilag már-már tespedésnek induló nemzet, ha oly szellemek rázzák fel, mint gróf Széchenyi István.

A szatmári békekötést követő gyászos korszak után 1825-ben a nemzet életre kezdett ébredni s csakugyan 1825-től 1836-ig óriási munkát végezett. Ezen nagy munkának a kezdeményezője volt gróf Széchenyi István. Széchenyi István gróf működésének jelentősége abban áll, hogy az 1825—36. évi küzdelmek nélkül az 1848-iki vívmányokat ki tudja mikor érjük el. Széchenyi nagyon nem gondolt 1848-ra, sőt mélyen fájlalta az akkor történeteket, de ami üdvöset 1848-ból bírtunk, az nagy részt Széchenyi István előkészítő reformer munkájának köszönhetjük.

Ez az ünnep tehát nagyon helyén való volt s igen örvendetes lett volna, ha azon intelligens közönségünk is megjelenik.

A másik nevezetes eseménye a hétnek a tegnapi napelőtti megtartott, s tekintve a kezdet nehézségeit, bátran mondhatjuk jól sikerült löverseny, melyet a gazdasági egyesület rendezett. Dicséret illeti mindazokat, kik a verseny létrehozásán fáradoztak, dícséret különösen a megye alispánját, aki nagy elfoglaltsága mellett megtalálta a módját Zombornak s a megyének egy hasznos és élvezetes mulatságot szervezni.

Koránsem akarjuk azt mondani, hogy a tegnapi napelőtti löverseny, még vidéki szempontból is,

minden tekintetben kiállja a kritikát. Ez azonban a rendezők érdeméből mitsem von le. Mi higadtan fontolgatva a dolgot, a tegnapi napelőtti löversenyt egy olyan kezdeményező lépésnek tartjuk, mely ha kitartással s buzgalommal istápoltatik, nagyobb szabásu dologgá is kinőheti magát. Löversenyünket, hogy úgy mondjuk, csak próbának tartjuk arra nézve, hogy a jövőben lehet-e majd ezen a téren nagyobb, az egész megyére szóló akciót sikerrel keresztülvinni.

Három körülmény az, melylyel különösen számot kell vetni. Először: arra kell törekedni, hogy megyénk lötenyésztői a lehetőleg legszélesebb körben karolják fel a löverseny eszméjét. Bácsmege lóanyaga ma már annyit haladt, hogy ha a lötenyésztőket ennek az eszmének meg lehet nyerni, igen szépet produkálhatunk. Ebben a tekintetben a múlt löverseny egészen kezdetlegesnek mondható, mert az a kör, melyre kiterjedt, távolról sem volt megyére szóló.

Ezzel kapcsolatos a második körülmény. Ha az előbbi sikerül, úgy maguk a futamok is egész más képet fognak nyújtani.

A harmadik a löversenyeknek úgy Zomborra, mint a megyére való társadalmi fontossága. Ugy Zombornak mint a megyének nagy hasznára fognak válni. S ezért meg vagyunk győződve, hogy maga Zombor városa minden lehető el fog követni, hogy a löversenyek állandósításához teljes erővel hozzájáruljon. Nem tudjuk visszariadhatna-e e tekintetben, erejéhez mért anyagi áldozatoktól?

Szóval a löversenyeknek meg lenne a maga nagy fontossága úgy gazdasági, mint társadalmi szempontból.

Indítványunk tehát, a mit az intéző körök legmelegebb figyelmébe ajánlunk az, hogy törekedjenek oda, miszerint évenként legalább egyszer az egész megyére szóló, azaz „Bácsmegei löversenyek“ rendeztessenek Zomborban. Ha ez elvet elfogadják, úgy a jövő esztendei löversenyeknek már egészen más színezeete lesz. Előkészülhetnek rá megyénk összes lötenyésztői, sportmannjai, úgy, hogy a Zomborban a jövőben évenként megtartandó löversenyek találkozó lehetnének megyénk nemcsak szoros értelemben vett sportkedvelő közönségének, hanem társadalmi szempontból eléggé centrifugális közönségünk egy jó részét kellemes és nemes szórakozásra is egyesíthetné.

Amely mérvben lesz e terv kivihető, annál nagyobb jelentőségre számíthatnak az évi — tavaszi vagy őszi — löversenyek s épen nem valószínűtlen, hogy ily körülmények között az idegenek is — természetesen szűkebb körből — szívesen fel fogják keresni a bácsmegei, a zombori turf-öt.

A tegnapi napelőtti próba löversenyből, ha lesz egy kis lelkesedés, meg természetesen kitartás, könnyen igazi löverseny fejlődhetik.

Megyei fiatalságunk is egy uri, nemes és testedző passziót fog találni, mely mindenestre többet ér, mint azok a „bácskai passziók“. S azt hisszük, sokkal lélekemelőbb dicsőség lesz a jury tribünje előtt a közönség tapsai között győztesként elvágatni — amilyen dicsőségben a fiatal Vojnits Bélának volt tegnapi napelőtti része — mint a dicsőség poharát más formában kihajtani.

A tegnapi napelőtti löversenyekért ismételt köszönet azoknak, kiknek agyában a terv megfogamzott, mert lehetővé tették, hogy rámutathassunk arra, hogy mit kell a jövőben tennünk, ha igazi löversenyeket akarunk.

A viszontlátásra a „Bácsmegei löversenyek“ turfjén!

Az adók reformján dolgoznak most a pénzügyminiszteriumban. A reform kérdése az országgyűlés utolsó ülészakájában került már szóba, amikor Weckerle pénzügyminiszter ez iránt határozott ígéretet tett. A reform célja az adóalapok kikutatása és az adóterhek egyenletes elosztása. A legutolsó adókiegészítés alkalmával azonban az adóalapok kipuhulására megtörtént minden, úgy hogy ez irányban már az adóreformtól sem lehet továbbit várni s ezért természetesen nem lehet az adóbevételek gyarapodására sem számítani. Sőt ellenkezőleg, már a reformmal járó nagy kiadások következtében is, az adók netto hozadéka eleinte legalább kétségkívül kisebb lesz, mint volt eddig rendszeren. 1890-ben az egyenes adók körülbelül 101 milliót eredményeztek, míg az előirányzat 98.800.000 forint volt. Az előbbieket konstataálásánál ezt a két millió pluszt már figyelembe vették.

A legnagyobb magyar emlékezte.*)

1791—1860.

Kedves Tanuló Ifjúság!

Minden művelt nemzetnek közös tulajdonsága: tiszteletet tanusítani a történelem nagy alakjai iránt általában s a saját nemzeti hősei iránt különösen.

E kegyeletes felfogásnak általánosságát s mélységét hirdetik az egyiptomi gulák kötőmegei, az athenai

* A zombori állami főgimnázium jubiláris iskolai ünnepélyén szept. hó 21-én tartotta dr. Molnár István L. tanár.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Gymnagamban...

*Egymagamban cagyok ismét:
 Füstkarikát eregetek
 És csak veled álmodozom,
 Örökké csak veled, veled.*

*Elhúzem a karikákat,
 Olyan hosszan nézem őket!
 Míg egyszerre mást se látok,
 Csak a borzas füstfelhőket.*

*Mert, hogy minden, a mi kedves,
 A mi szívünk boldogítja, —
 Előppenő édes álom,
 Szégyelfoszó füstkarika?...*

*Elmerengyek, elhúzem az
 Apró, borzas füstfellegét...
 És csak veled álmodozom,
 Örökké csak veled, veled.*

Márton Pál.

TURF ÉS PARKET.

Vasárnap, 1891. szeptember hó 20-án löverseny és táncvigalom volt Zomborban. Ezt óvatosságból kiírom az első sorba, mert volt rá eset, hogy megirtuk az ilyenféle alkalmi tárcákat, de nem tettük ki, hogy tulajdonképpen arról szól, és — amilyen ügyesen volt megírva — a cikkből ugyan rá nem jött az idegen, és a tüzőltök táncfűszerkeje alkalmából elmondottakat, akár a színészet 100 éves jubileumára irtaknak vehette.

Tehát a vasárnapi löverseny és táncvigalom legyen a heti prédikáció igéje az alkalmi tárcában.

Önök persze nem is sejtik, hogy milyen — alkalmatlan az „alkalmi“ tárcá.

Először is szellemesnek kell lennie. Ha nem sikerül — és ez ugyancsak gyakori eset, hallhatom az orrot: no ezt más is megírta volna így. Persze, ha az a Más írja meg, annak is csak az jár ki, hogy hát más még jobban csinálta volna. Hogy a szerkesztő ez alatt a mumus alatt, a kívül bennünket buzdít, kit ért, hogy ki legyen ez a tertius comparationis, ez titok.

Szellemesnek kell lenni. Hogyne, hiszen az ötletek, a jó ötletek, csakugy röpködnek a levegőben. Ki ne tudna a turfórló, a versenyterőről, ahol annyi az érdekesség, érdekes dolgokat írni? Hisz arról mindenki tud valami megjegyzést. Persze azt elfelejtik, hogy ha azokat a szellemes megjegyzéseket írjuk meg, amiket mindenki tud a turfórló, akkor azt felelik, hogy ezért ugyan kár a „Bácskát“ tartani, mert ezt magunk is megtudtuk mondani. Mint a dauphin, a ki nem akarta a világtörténetet tanulni, mert mint mondja, azt úgy is mi királyok csináljuk.

És jó ötleteknek kell lenni az alkalmi tárcában. Ez conditio sine qua non. Ha most nagyon érezhető lesz az ötletek hiánya, van rá jó kifogásom. Nem irtam ki őket, mert pályázom velük a Pesti Hírlap 50 frtos díjáért. (Ez a kifogás, mint ötlet — nem pályáztétel.)

Konstatálom mindenekelőtt a legjobb ötletet, t. i. azt, hogy a gazdasági egyesületünk a löversenyt rendezte. Ez ugyan oly fontos dolog, hogy ötletnek alig volna szabad nevezni. De oly ritka (Zomborban most történt először) — mint a jó ötlet.

Az elismerés nem is maradt el, mert oly gyönyörű közönség gyűlt össze, aminőt már nagyon régen nem láttunk együtt. Gyönyörűnek mondom — akár a színigazgató szempontjából véve, akinek pár száz rít sirívó vén anyós a tragédiánál „gyönyörű“ — mert sok, és gyönyörűnek — ha nem is minden hölgyalak és arca való tekintettel, de a sok csinos arc, szebbnél-szebb (ez a legkönnyebb mert az egyik mindig szebb) tojteltek, mosolygó nap, napsugaras mosolyok stb. miatt.

Holnap köszönt be az őszi a kalendáriumba, és így bucsut venni látszott a nyár tegnapi derült pompájával, melylyel a versenynek kedvezett.

Fiakkerverseny helyett, amelyen agyonhajszolták volna a strapációkra épen nem trainirozott gebéket, sokkal kellemesebb versenye volt a fogatoknak a publikum kiszállításával, amely bizonyára többet is jövedelmezett, mint az a 3—4 ik díj amit kaphattak volna. Mert, hogy a mi fiakkereink közül bármelyik egyáltalán valahová elsőnek tudna beérkezni — el se képzelem. A zombori fiakkere — úgy hiszem — még waleoverben is csak második helyre érkeztetik.

Az elsőnek való beérkezés nemcsak fiakkereinknek esett nehezére, hanem többi versenyzőinknek is.

Már a parasztagdák versenyében is az történt, hogy dacára három ló indulásának, és 6 díjnak, mégis csak egy uyert, a másik kettő még második vagy harmadik se lett. Az egyik szürke nem volt megbarátkozva a Rombayék elrendezésével, és a pályát másfelé akarta keresni, — egyszóval ő is pályatöresztett volt. Csak nagy nehezen bírták lebeszélni arról a szándékáról, hogy arra szaladjon, amerre legsűrűbben áll a nép. A másik meg, úgy vélvén, hogy lovasa nélkül sokkal könnyebben érne be elsőnek, azt ledobta egy árnyékos sarokban, és megkönnyebbülten vágatott tovább — de disqualifikáltak. Ami nem annyit jelent, hogy párbaj-képtelen, hanem, hogy díjat nem kap.

Az urlovasok versenye volt a legérdekesebb, mert legtöbben is vettek benne részt. Reám nézve, mint fővárosi verseny giegerlire azonban elvesztette az érdekét, — és azt hiszem, sokan voltak vele így — mert nem volt totalisateur! Totaliter fogyatékos és hiába való a mai divat szerint a löverseny, ha nem kaphatunk 5 re 25-öt. — No nem úgy, ahogy önk szánták nekünk, hanem a totalisateur-nél. Aztán a teliverek kizárva lévén, nem lehetett imponálni az odahallgató misera plebs contribuens-nek a tipek családfájának ismeretével, amelyben bizony manap sok jó honfítársunk sokkal jártasabb, mint az Árpádházi királyokéban.

Amint mondtam, nehéz dolog elsőnek lenni. Az

Prytaneum és Pantheon, a diadalszekerek a római Capitoliumon, a modern világvárosok muzeumi és nyilvános tereken felállított szobrai, a szentek tiszteletére emelt oltárok és templomok. Mi is ezen, nemes lelkekhez illő felfogásnak hódolva tartunk ünnepeket ma, midőn századik születési évfordulóját üljük annak a halhatatlan férfinak, kiről az 1840-iki pesti gyűlésen maga az ő nemes vetélytársa, Kossuth Lajos, az egész nemzet közérzetét tolmácsolva mondotta, és mondja utána ma is, és mondani fogja az idők végéig minden igaz hazafi: gróf Széchenyi István „a legnagyobb magyar.”

Igenis nagy volt ő és magyar. Mert nagy az, ki nek nemzetalkotó érdemei, honboldogító tervei vannak s azok megvalósítására a szellemi és anyagi eszközök egész arzenálján kívül még bámulatos akaraterővel is rendelkezik. Mert a szó legdicsebb értelmében magyar az, aki életének minden percét, fejedelmi vagyonának minden krajcárját, tollának minden percesét egy ideának: Magyarországnak üdvének, dicsőségének, mindenoldali boldogításának szentelte. Ezekre tekintettel csak a tények hatalmas előtti hajjuk meg hódolatunk lobogóját, ha elismerjük, hogy az új s modern Magyarországnak mindazon intézményei, melyek átlag nemzetünket a civilizált nyugati népek színvonalára emelték, Széchenyinek köszönik részben eszméit, részben tényleges megvalósulásukat.

Tehát az ő emlékeztetének szentelt jelen alkalommal semmi által sem emelkedhetünk közelebb az ő szelleméhez, mint ha röviden áttekintvén azon érdemeit, melyekkel ő méltán rászolgált a „Legnagyobb magyar” dísznévére, megfogadjuk, hogy mindnyájan, kik a maga csekélyebb hatáskörében, de hasonló buzgalommal s odaadással fogjuk, majdán szolgálni hazánk jövőjét.

Széchenyi, rangjához és jövőjéhez aránylag, mint Naplóiban maga is felpanaszolja, hiányos nevelésben részesült; tanulmányainak önképző folytatásában pedig végkép megakasztotta az 1809-iki francia háború alkalmából szervezett nemesi fölkelés, melybe hazafias atyja az alig 17 éves ifjút szintén belepette. Mint huszártiszt vitézül végig küzdött a napoleoni háborukat s négy kitértést hozott vissza mellé hazájába. Azonban az 1815-iki bécsi kongresszussal Európa békeje visszaállván s az ő nyugtalan vérmérsékletével a tétlen katonai élet meg nem férvén, majd tiz esztendő legnagyobb részét szabadságon töltött. Szabadságidejét nagyrészt komoly tanulmányokra használta; bejárta az összes külföldi főbb városokat s azon helyeken, hol a civilizáció legbelső alkotásai virágoztak, buzamosban tartózkodott, hogy semmi fontos megjegyezni való ki ne kerülje figyelmét.

Pár hónappal előbb, mintsem a katonai pályát forma szerint odahagyta volna, 1825. november 3-án megjelent a pozsonyi kerületi gyűlésen s érdeklődve hallgatta, mint panaszkodnak a karok és rendek amiatt, hogy bár a magyar nyelv el van ismerve hivatalosnak, a közéletben azért mégsem terjed; mert a szalonokban németül, a zöldsztalnál deakul folyik a szó mindegyre. A többek közt részt vett e vitában felsőbbik Nagy Pál, Sopron vármegye követe is, és hangsúlyozván, hogy a művelt magyar nyelv, mint eredmény, csak céltudatos és szakértő munkálkodástól várható, indítványt tett, hogy a nemzet nagyjai hozzanak áldozatot s ha tetszik nekik a cél, tessék az ahhoz vezető eszköz is: teremtsenek társulatot a tudományok és nyelvnek magyarul való művelésére.

E beszéd hatása által ihletve előlép a Hessen-Homburg huszárezred délceg kapitánya — Széchenyi — s így szól:

„En nem vagyok ugyan országnagy, de vagyok közbirtokos; és kijelentem itt, hogy ha feláll egy olyan intézet, mely céljával a magyar nyelv művelését s ezzel honosainknak magyar irányu nevelését tűzi ki céljával, jószágomnak egy évi jövedelmét, hatvanezer forintot, ezen célra felajánlok.”

Ezen tüneményeszerű fellépés hatása leírhatlan; s a nemes példa rögtön számos követőre talált, úgy hogy a jelen voltak aláírásából egy negyedóra alatt előteremt a magyar tudományosság mentősvára s melegágya, az Akadémia.

Széchenyi ezen első fellépésével egyszerre országos hírű férfi lett; majd a katonaságból kilépve, Pestre

urlovasok is vagy 6—7-en indultak, és fogadok, mind első akart lenni, de nem lett — csak egy.

Szabadkaiak nyerték a díjakat a turfón, de még a parketen, az esteli táncvigalmon is az idegenek játszották a főszerepet, és a sok érdekes, de idegen alak közt mi zomboriak még a Vadászkiirtben is kissé idegennek éreztük magunkat.

Egyik barátom, kinek nem sikerült a versenyen elsőnek lennie, a bálban kárpótolta magát és lett forrener a legkedvesebb „mezőny” vigasz-versenyében.

Az üggető-versenybeli elmaradott fiskálisnak meg azt mondtuk vizsgálatánál, hogy elkésését tüsse helyre — igazolással.

Hiába, mi zomboriak a versenyekben csak azt a diadalt arattuk, hogy a verseny nálunk volt, de már a díjakat mások szedték el. Különb, fogjuk rá, hogy udvariasságból engedték át a vendégeknek.

Publikum odakünn annyi volt, hogy mindenféle jegy elfogyván, utóbb már szétéptett programdarabokat osztogattak jegy helyett. Mondjuk ki mindjárt, hogy ez a páratlan anyagi siker a jövőre biztató utmutatás, és leszünk ebben is — világváros.

Szépeink jól ki meledve a verseny napjében, hazasiatve s átöltözve, folytatták a hevitő mulatságot a „Vadászkiirtben”. Az animo talán a délutáni farsadalmak miatt, csekélyebb volt a szokottnál, és a közönség sem volt oly nagy számmal, mint azt a délutáni után várni lehetett. Az első négyest 26 pár, a másodikat 16 pár táncolta. Hanem azért azt a logikai pályakérdést, hogy

„Minek a szöke énnekem, Mikor én a barnát szeretem?”

(amiben batározottan valami jogosult) még a kora hajnal kései óráiban is nagyon buzgón igyekezett a fiatal-ság kedvezően megoldani...

Két fiatal pár — a tegnapi napihírek hősei szép és irigylésre méltó példát mutattak a többieknek, hogy nem is oly nehéz ez a thesis.

pataj.

tette át állandó lakását és ott nyomban középpontjává lón a szellemi életnek.

„Nem passzióból léptem a nyilvános élet mezejére, de kötelesség utáni elszántaságból” — mondja ő maga. „Mióta élek — írja Naplójában — kimondhatatlan vágy létezik lelkemben Magyarországnak mindenoldali kifejlesztésére.” Mert „Álomkorszakban dermedez nemzetünk; de még van idő a felébredésre, sok azonban többé nincs.”

Ugyancsak Naplójában — melynek számos lapja telve van mély vallásosságot tanúsító áhitatos fohászokkal — mintha csak a magyar nemzet missionáriusának készülne, így imádkozik:

„Mindenható Isten! hallgadd meg minden órai imámat. Töltsd el szívemet anyagi szeretettel ember-társaim, hazám s honfiam iránt. Világosíts fel engem egy cherub lángszellemével, erős eszével. Engedd a jövőbe pillantanom s megkülönböztetnem a jónak magvát a gonosztól. Add tudtomra, mit tegyek, és miként kezdjem; hogy neked egykor azon tőkeről, melyet reám bíztál, beszámolhassak. Gondolkodni akarok és dolgozni, éjjel és nappal, egész életemen át. Segítsd sikerre azt, ami jó; tipord el csirájában azt, aminek rossz gyümölcse lehetne.

Nyújtsd segélyed, hogy minden heves indulatot elnyomhassak magamban.

Tisztíts meg lelkemet az előítéletektől s töltsd el szívemet végtelennel béketürellemmel és szeretettel az egész emberiség iránt.

Ezen imám nem csak szóval legyen elmondva, hanem tetteimben szüntelen az égből bocsájtva.”

Ime az ihletes apostol pályaválasztása, a hivatás-szerű bajnok önfeláldozása, mely őt vaskövetkezetességgel kergeti, izgatja és üzi, föl, egész a mártírok kálváriájára, — ahol az igazi nemzeti hősről elveikért meghalni és ezáltal megdicsőülni szoktak.

Ezek szerint működésének kitűzött programja három szóba foglalható össze:

Magyarország legyen művelt, gazdag és magyar!

Hogy e hármas cél elérésére képesítse nemzetét, mindenekelőtt felrálta azt régi tepsedéséből az ő újító eszméinek hirdetésével. Azon korszakalkotó munkája, mely hatása és sikere, de fontossága tekintetében is páratlanul áll irodalmunkban, a „Hitel” című viseli s 1830-ban jelent meg. Ebben Széchenyi hadat izent az akkori egész közfelfogásnak. Nevezetesen *megtámadja az ösiséget*, mely szerint a birtok nem az egyesé, hanem a családé s így sem eladható, sem kellőleg beruházható nem lévén, sem értékben sem jövedelemben nem gyarapodhatik; tehát kára van az egyesnek úgy, mint a nemzetnek. Megtámadta a robotrendszert, mely sárra sarat rakva, lehetlenné teszi a jó és gyors közlekedést, ami pedig minden forgalomnak feltétele s földmívelő országban a termények jó értékesítésének kulcsa. Megtámadta még az egész perrendtartást is, mely a személyi és vagyoni hitelt tönkretéven, a szabadság jelszava alatt a magyar nemest tehetetlen rabszolgává törpíti.

Végül megtámadta azt a régi berendeződött felfogást, hogy minden bajunknak egyedüli oka a rossz kormányzat; egyben bebizonyította, hogy a haza felvirágzása csupa oly reformoktól függ, melyeket a birodalmi érdekek sérelme nélkül önmagunk is előteremthetünk. Tehát ne a multba nézzünk folyton s ne panaszkodjunk összetett kezekkel, hanem a jövő felé forduljunk, azért fáradjunk és — „Magyarország nem volt, hanem — lesz.”

Mint a villamfolyam száguldotta be ezen pár szóba foglalt nemzeti kinyilatkoztatás a szívek és elmék rejtekeit. A maradi öregek parasztlázitónak s birtokrablónak csufolták a jószzerű politikust, ellenben az ifjuság, a haladás barátai, benne a nemzet megváltóját üdvözölték és ünnepezték.

Gróf Dessewffy József és vele egy sereg apró nagyság, megkísérlették az új eszmék ellen a tollharcot, de sikertelenül; mert Széchenyi a Taglalatot „Világ” című vaskos munkájában nemcsak a bírálók álláspontját, hanem személyét illetően is nevésséggé, tartóhatatlanná tette. Együttal izgatott benne az egyesülési szellem ápolására, a magyar nyelv érvényének kibővítésére és arra, hogy a fővárosban az ország összes szellemi s anyagi erejének legjava összpontosítsassék s onnan sugározzék szerteszét. Hatását így jellemzi egyik egykorú bírálója: „A „Világ” előhírnöke annak a tüzoszlopoknak, mely minket magyarokat egykor a terméketlen és sötét pusztából az ígért földére vezetend.”

Hazafias politikai izgatású a Stádium fejezi be, melyben a régi rendszer utolsó foszlányait is letépi javasolja; nevezetesen: a nem nemesnek is legyen szabad birtokot szerezni; a törvény előtt s a közterhek viselésében legyen minden polgár egyenlő; hozassék be a hitel emelésére a váltójog; az ösiség eltörölendő; szüntetessék meg minden egyeduralom, tehát legyen a kereskedés korlátlanul szabad.

Ezen merész indítványok, mint a legközelebbi országgyűlés teendői, úgy voltak kiszinezve, a lángész varázsával úgy előadva, hogy a könyv szerint éppen az előjogok letéteményeseinek s birtokosainak, a nemeseknek állott érdekében a reformot legjobban sürgetni. De halljuk az ő reformatori szerepének méltatását az ő nagy kortársától s ellenfelétől, Kossuth Lajostól:

„Gr. Széchenyi — ugymond Kossuth — újait a kornak itterére tevő s megértette iktetéseit. És ezért tartom én őt a legnagyobb magyarnak, mert nem ismerik más senkit történelmünkben, kiről elmondhatnók, hogy százados hatásra számított lépései sem korán, sem későn nem érkeztek.”

Társadalmi téren is kifoghatatlan volt a hasznos alkotásokban. Pesten nemzeti kaszinót létesített, hogy az előkelő világnak állandó gyülekező helyet s így eszméinek kész propagandát biztosítson. Ennek mintájára alakultak országsszerte az olvasóegyletek, melyek ha jelenleg eltérnek is a mester intencióitól s most már a főrendeltetés bennük a mellékes: az nem lehet a nagy alapító hibája. Megalkotta a löverseny-egyletet, melyből az országos gazdasági egylet s ennek mintájára a most is virágozó vidéki gazdasági társulatok keletkeztek. A nemzeti színház építési terve, a Pest és Buda közti lánchíd, melyhez fogható vízipátemény akkoriban nem volt több széles e világon; a dunai gőzhajózó társulat, a Vaskapu első szabályozása, a balatoni gőzhajózó társaság, a budai vár-hegyi sikló és alagut, számtalan gyár és gőzmalom alapítása, a selyemtenyészés népszerűsítése: mind oly szerencsésen tervezett és nemzeti anyagi jólétét biztosító

kezdemények voltak, melyek megteremtéstük az ő alkotó lángeszének s céltudatos erélyének köszönhetik. Megszámlálhatatlanok azok az ezresek, melyeket ő mindezen célokra sajátjából áldozott; mert ő sohasem fordult a nemzethez ezen szóval, hogy „adjatok”, hanem mindig azzal, hogy „adjunk”, s minden alapításnál az ő neve szerepelt legelő és rendesen a legnagyobb összeggel. Emellett számtalan röpiratot, tömördek cikkeket írt: nem volt egy közérdekű kérdés se elég kicsi arra, hogy figyelmére ne érdemesítette volna; sem elég nagy arra, hogy a gigász dudazó erejével hozzá fogni s azt a cél-érés biztos vágányába zökkeneni ne vállalkozott volna.

Mindezen művek s intézmények hatása, az ő eszméiből kikelt más munkáival együtt, valóságos újító lázba borította a magyar közvéleményt. Széchenyi profétái szelleme — mint azt a „Kelet Népe” című munkájában ismételve elárulja — előre látta, hogy a nemzeti szabadság és önállóság utáni féktelen vágy szabadságban fog kitörni; látta, hogy a tapintat által nem mérsékelt haladási szenvedély kockára teszi a nagynehezen már kivított sikereket; és túlélénk öntudata érzéven vagy legalább képzelvén, hogy ezen kockázatos helyzetbe az ő izgatása kergette bele a nemzetet: elborult érzékeny lelke, agyának gépezete megzavarodott. Mert ő csak az eszmék forradalmát óhajtotta, vér nélkül, a békeség s kitérés ereje, a felvilágosítás, a kapacitáció fegyverével. Midőn tehát kisiklott kezéből a gyeplő s látta, hogy többé a nemzet s uralkodó között a 48-as események lavinaszerű áradata következtében a békés kibontakozás lehetetlen: roncsoló idegláz vett rajta erőt s megtört lélekkel rebegé, mielőtt az előhalottak döbbling házába bekerült volna: „En a csillagokban olvasok s vér, mindentitt vér; a népfajta a népfajt fogja mészárolni. Pest oda van. Száguldó csapatok dultak szét mindent, amit építünk, Ah! az én füstbe ment életem!”...

Ime tragikái végzete annak a férfinak, aki a modern Magyarországot megteremtette. Műveibe rakta le szellemét, azok nagyszerűsége az ő hazafiságának és magyarságának örök időkre szóló emlékoszlópa marad, míg magyar ekevasat fényesít a hármas bére és négy folyó környéke.

Jertek hát el velem, kedves ifjak! az emlékezet szárnyán a nagy-cenki nemzeti győzelem felé, és szívetekben a hálás unoka kötelességérzetével eltelve, a nemes példa követésére buzdulva, rebegjétek együtt a nemzet illetett dalnokával:

Hol a fű is, rög is szent,
Itt imádjuk az Istent.
S könyveink megeresztvén,
Csókot hagyunk keresztjén.

Itt esküszünk az égnek,
Magyarok Istenerő:
Nem oly dicső, mint volt régen,
Dicsőbb lesz a magyar még!

Széchenyi emléke.

(Előadta a középkereskedelmi iskola a hó 21-én tartott Széchenyi-ünnepélyén dr. Gertinger Pál tanár.)

Kedves tanuló ifjak!

Mióta társadalmak léteznek, mióta az emberi elme a köznapiaságon felülemelkedve, eszményi célokért tud lelkesülni, mindig akadnak férfiak, kiknek tevékenysége ama szűk kört, melyben emberi véges elménk mozog, átlette, kik nevüket diadallal tudták fenntartani. A keresztény egyház bámulatos terjedésének az igazság erején kívül bizonyára azon férfiak voltak első sorban okozói, kik nemcsak szavaikkal, de tetteikkel, és ha kellett, életükkel is tudtak az általuk hirdetett eszmékért küzdeni. Azon napok, melyeken ezek emléket vallásunk ünnepe, még a késő utódokra is mindig buzditók, lelkesítő fognak maradni.

Nagy nemzetek, melyek történelmüket a mesés hőskorra, talán Trója ostromára, vagy a gall háborúra vezetik vissza, fényes nevek sorozatára büszkélkedhetnek, nincs társadalmuk, politikai és gazdasági életük egy mozzanata sem, mely egy dicsőült névvvel kapcsolatban nem állna. Nekünk, az európai népesáldatlagifabb tagjának, évezredes történelmünk szintén nem egy nagy nevet őrzött meg, csak hogy a hány nagy név, annyi sóhaj, annyi köny, tudva, hogy mit ösők építettek, százados visszavonás és hódoltság kora semmivé tette. A mi történelmünk nagyjai, kiknek emléke nemcsak szóban, hanem tettekben is él, kevés kivétellel mind a legújabb koré.

Pedig nekünk kettős okunk van féltékenyen őrizni ezen emlékeket, nemzetünk még nem tartozik azon nemzetek sorába, melynek intézményei legbiztosabb gyökereit a mult képeznék. Ha valahol, így nálunk a nagy férfiak emlékezte nemcsak emlék és büszkeség, hanem egyuttal példaadás jövőre, terveik kivitele nemzeti feladat.

Mint ilyen nagy férfut ünnepezzük Széchenyi István grófot. Születésének százados évfordulója alkalomból jöttünk össze, hogy a legnagyobb magyar iránti hála és kegyelet adóját leröjünk.

Ritka kegyeltének ad a sors szellemi fölény melle már eleve s vagyoni függetlenséget és ezzel kapcsolatban előkelő társadalmi helyzetet, mely a kezdeti nehézségeit, hol már nem egy nagyratörő lélek szenvedett hajótörést, könnyűvé teszi. Talán már azon végtelenül körülmény is, hogy a Széchenyi-család cimerében ott ékeskedik a hármas halom kettős keresztrel, reálutal azon szerepre, melyet e család nagynevű fia hazánk történelmében betöltöttek és hazánk akkori társadalmi helyzetében találunk annak magyarázatát. Egy a „legnagyobb magyar” Bécsben született.

Mint fia Széchenyi Ferenc grófnak, nemzeti mezeumunk egyik alapítójának, első szereplése alig nyújtva alapot arra, hogy hazánk jelenkori történelmének egyik vezérlő férfijá fog válni. A harcok mezején zajlottak le ifjuságának első évei, csaták tüzeiben szerzte azon érdemjeleket, melyeket utóbb a polgári érdemek esz-koszorúja sokszorososan tulragyogott. Mint hazája főnemességének még csak osztály társai előtt ismert tagja, áldozta a haza és tudomány oltárára egy évi jövedelmét hatvanezer forintot és alapítá meg vele tudományos akadémiánkat. Akkor még sivár közéletünk, e lelkesítő tett befolyása alatt rövid idő alatt megteremt a tőkét, főnemes úgy mint polgára hozzájárult tetteivel azon csarnokhoz, mely a lánchíd közelében hirdetni fogja a szellemi szabadságot.

Ezen fellépés, még ha nem követi semmi sem, talán elég lett volna Széchenyi nevének, emlékének megörökítésére. A mi magát demokratikusnak valló, tony

Melléklet a „Bácska“ 73-ik számához.

azonban legnagyobb mértékben arisztokratikus társadalomunk főiri köréinkől, nem egyszer alig követelhetjük egy pohár köszöntőnél, hogy annak elmondójának mérszerejét megállapítsa. Csak hogy Széchenyi nem tartozott ezek közé, kik ily sikert vártak volna. Lehet, hogy lelke akkor, midőn a nyilvánosság előtt ama nagy szavakat mondá, maga sem gondolt ama törekvésekre, amelyek neki később hallhatatlanságot biztosítottak, alig e szavak elhangzása után azonban tevékenysége újabb tért keresett.

Akkori sivar közéletünk alig birtak a nagy eredményel. Főemeseink, udvari méltóságaink a Mária Terézia által inaugurált politika folytán Bécsben, elnémetesedve költöttek jövedelmüket, Magyarország földjére csak annyiban élt meg előtűnik, hogy tisztartóikat, kasznárjaikat megszámlálhatták és jövedelmükből Bécsben emeltek palotákat. Középosztályunk elmaradottságára mindig habar elég felhoznunk azon történeti adomát, hogy midőn Martinovics és társai összeesküvésének felfedezése után a helytartótanács az egyes megyéket a könyvnyomdak és a könyvkereskedések feletti szigorubb fellépésre hívta fel, egyik legnagyobb és legmagyarabb elmaradott vármegye azt jelentette vissza, hogy „ezen németes vármegyében sem könyvnyomda, de még könyv sem található”. Jobbágyaikról pedig talán jobb nem is szólhat.

ly viszonyok között könnyen indokoltak fogjuk találni, hogy Széchenyi legelőször oly intézmények létesítésére gondolt, melyek által a társadalom széthúzó, egymástól teljesen idegen tagjait egyesíthetné. A löversenyek és a nemzeti kaszinó bizonyára nem voltak az ő szemében a legfontosabb teendők, ő maga is kijelenté, hogy az istállószag és a pipafüst reá nézve mily kellemelekednek, de tudta, hogy társadalomunk indolens elemeit csak e téren hozhatja össze. Bizonyára nem sejtette, hogy a löversenyek minden sikerük mellett totalitaur-jelleggel mennyi bajt fognak okozni, bizonyára nem így képzelte magának társaskörünket, hogy azok kártya-és parbakérdések biráivá legyenek, el tudta azonban emi azt, hogy társadalomunk tudatára jutott annak, hogy létezik.

Nem akarom önként itt hosszabban fejtegetni Széchenyi műveinek, a Hitel és Stadium-nak korszakalkotó hatását, mert Széchenyi nevének nem annyira szavai, mint tettei adják meg igazi varázsát. A sérelmi politika, melyet rendünk századokon keresztül folytattak, az ezzel kapcsolatban kifejlődött bizalmatlanság, az akkori kormánykörök minden, még legjobb szándékú törekvései ellen, meddősege mellett gazdasági elmaradásunknak egyik oka volt. — A gyarmati viszony, melyben a monarchia többi tartományával szemben állottunk, birtokviszonyaink, hitelügyünk rendezetlen volt, költségesügyünk fejletlensége még szabadságunk valamennyi igényeinek kielégítése esetén is politikailag független, de gazdaságilag szolgai helyzetbe juttattak volna. Széchenyi volt az első kiben a közvéleménytől eltérőleg meg volt a bátorság annak kimondására, hogy a valódi szabadság nem törvényeken, nem szerződéseken, hanem a vagyoni önállóságon alapszik, és tevékenysége, mely a Tiszaszabályozási, a vaskapu, lánchíd építése, közlekedési ügyünk javításán kívül még számos más munkában nyilvánult, ezen gazdasági önállóság kivívását tekintette első feladatának.

Az ezer és ezer holdra terjedő Tiszamenti lapályok, melyek nyáron sas és kákától ellepve bekáznak, télen rókák és denevéreknek voltak otthonai, az ő kezdeményezése folytán váltak dusan termő rónasággá, az Alduna zuluhatag mentén Traján császár alkotta út párja az ő emléke, az első vaskapocs, mely az ikerfővárost egygye tette, neki köszöni létét. S ha most szelleme végig tekint hazánkon, látja világváróssá fejlődő szeretett Budapestjét, látja az armentesített Tiszavölgyet és ha látja, hogy azon kis parányi nemzet, melyről még az ő korában a világ alig vett tudomást, Európa nagyhatalmaitól nyert megbízás folytán teljesíti az aldunai síklak eltávolításának cyclopsi munkáját, ha látja a hazánkat behálózó vasutakat, a hajók százai által basított folyammedreket, bizonyára mondja, hogy az ő Magyarországa nemcsak lesz, hanem már van!

A politikától e kérdések Széchenyit nem vonták el. Azon vívmányok, melyekre, mint a 48-iki törvényekre, hazánk polgárai egyenlőségét, szabadságát biztosító intézményekre késő századok is büszkék lehetnek, benne tevékeny munkást tisztelhetnek. A magyar közélet egek többi ragyogó csillagaival együtt ott volt ő is a nagy alkotásokról, de már nem lehetett ott, midőn a fenyés egből beomlott. Lánglelke tébolyda homályában vergődött akkor, midőn a haza jobbjai hosszú és sikertelen harc után vértettek el. A lángoló szeretet, mely e haza sorsa iránt keblét eltöltötte, még ott sem hagyta nyugodni, mint bezárt oroszán, zárkájára rácsaiból kinyújtá hatalmas karjait és habár névtelenül is jelent meg az akkori központosító kormányrendszerrel oly élesen ellentétű röpirat, a közfigyelem ismét a döblingi remete felé fordult.

A feltámadás napján hívták a harangok a hivatást, midőn a rémber bejárta hazánkat, megfagyasztá a vert ereinkben, hogy Széchenyi nincs többé, hogy nagy lelke a teher alatt összeroskadva, felhagyott a küzdelemmel, és azon agyba, mely hazáját oly lángolón szeretete, golyót röpített.

Megsírattuk, mint eltemetett legszebb reményünket, megemlékezünk róla, mint hazánk legnagyobbjai egyikéről: de emlékének az kevés! Ő, ki a tett embere volt, nem dícsőseget, hanem követést igényel, nem szavakkal, de tetteinkkel kell kimutatnunk, hogy emléke e hazában él.

Alig néhány év és önként kedves tanuló ifjak, ki lépnek az élet azon pályájára, melyen leginkább nyílik alkalmunk Széchenyi elveit megvalósítani. Az anyagi függetlenség a gazdasági önállóság volt egész életének eszménye, ez pedig csak a kereskedelmi és ipari tevékenység terén valósulhat meg. E téren várja el önkéntől a haza, hogy Széchenyi emlékét szem előtt tartva haladjanak.

Kevés kegyeltjének adja meg a sors, hogy a köznapiságból kiemelkedve, korszakok, századok jövőjéért vajjanak. Azon szerény kör, melyben mindegyikünk feladatát teljesíti, ép úgy megérdemli a tiszteletet, mint a világhódító diadal útja. Nem sok az, mit mi, mit e haza önkéntől követel. A trafafragi csata előtt Nelson angol tengernagy katonáihoz így szólt: „Anglia ma megvárja, hogy

minden katonája megtegye kötelességét.” E haza elvárja önkéntől ugyanezt. E szóban kötelesség ki van fejezve s innen ki van fejezve az is, hogy önként igazán magyarokká kell lenniük. Ha valahol van még ez irányban tenni való, úgy fájdalom! ép a kereskedői pályára az. Ez azon tér, melyen a nemzeti lobogót még legfenetebben kell lobogtatni, hol naponta küzdeni kell. S ha önként e nagy munkának részesei lesznek, sohasem feledkezzenek meg arról, hogy legszebb, legnemesebb törekvés, az önállóság elnyerése. Vagyoni úgy mint szellemi függetlenség adja meg szavainknak, súlyát nem szuronyok és ágyuk. Gazdasági és szellemi önállóság teszi csak lehetővé, hogy a férfi valódi erénye az igazmondás előttünk ne csak üres szó legyen.

S ha önként az élet küzdelmei közt révré találva elmondhatják magukról, hogy teljesítették kötelességüket, ha közreműködtek, hogy e haza nagy, dicső és magyar legyen, akkor a cenki sirboltban nyugvó nagy férfiú szelleme késő századokon is élni fog, és önként pedig akkor fogják igazán is érezni, mit akart és mit tett a legnagyobb magyar!

Helyi és megyei hírek.

Kinevezések. Az adófelszámolási bizottság elnökévé, mely állás Buday József nyug. adófelügyelő halálával üresedett meg, a helyettes miniszter Latinovits Pál eddigi alelnököt, alelnökévé pedig Tárcazy Mórnt nevezte ki.

Áthelyezések a háziezredünkben. A helyben állomásozó es. és kir. zászlóalj tisztikarában a következő áthelyezések történtek: Ullmann Miksa főhadnagy Zomborból Budapestre tétett át; az ezred budapesti zászlóaljaitól pedig idehelyeztettek: Wieser Emil főhadnagy, Iucez Gusztáv, Zelinka Ferenc és Hennings Frigyes hadnagyok.

Hazatérés. A tegnapi délutáni vonattal érkeztek meg honvédeink a Lugosi táborból, 4 heti távollét után, a legjobb egészségben.

Kinevezés. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság Schieb Ernő főgyűmásiust végzett zombori lakost a zombori kir. adóhivatalhoz díjtalan gyakornok-jelöltté nevezte ki.

Pályázat van hirdetve a zombori m. kir. adóhivatalnál betöltendő VI. osztályú adószízi állásra.

Megerősítések. Tanítóknak megválasztottak és egyházközségek megerősítettek: Horváth József Szt. Tamás, Braunhoffner József Rác-Militicsen, Mifka Etel Palánkán, Rubind József és Haasz Mihály Kulán, ifj. Karagity István Szt.-István, Marcluft Mátyás Tovarosván, Fazekas Rozália és Kelemen József O-Becsén, Hiller József és Pogáts Lajos Bikityen, Schachter Lujza Csonoplán és Hesz Marton Filipován.

Zsinati vizsga. Az e hó 16-án Kalocsán megtartott zsinati vizsgálaton Zomborból Czár István hitelmező jelent meg.

Iskolai ünnepély. A zombori áll. gimnázium tanári kara nemzeti reformátorunknak, gr. Széchenyi Istvánnak, évszázados születési évfordulóján emelkedett szellemű iskolai ünnepélyt rendezett. Az alkalmi emlékszedet, melyet lapunk más helyén közlünk, dr. Molnár István Lajos tartotta. Utánna Csekmanek Rezső VIII. oszt. tanuló szavalta Aranyak Széchenyi emlékezte című ódáját. Bevezetőleg és befejezőleg pedig az ifjúsági énekkar a Hymnust zengette el.

Széchenyi ünnepély. Zombor szab. kir. város középkereskedelmi iskolájában e hó 21-én iskolai ünnepélyvel ülték meg a legnagyobb magyarnak Széchenyi István grófnak születése 100 dik évfordulóját. A hazafias ünnepély a következő programmal folyt le: 1. Kölesey Himnusa, énekelte az ifjúsági dalárda. 2. Az intézet igazgatójának, Zsuljevits Ernőnek alkalmi megnyitói beszéde. 3. Jókai Mór: „Széchenyi halálán”, szavalta Körpel Ernő III ad osztályu tanuló. 4. Dr. Gerlinger Pál tanár: Széchenyi István gróf működésének méltatása. 5. Gáll István II. oszt. tanuló szavalta Arany Jánosnak „Széchenyi emlékezte” című költeményét. 6. Vörösmarty „Szózat”, énekelte az ifjúsági dalárda. A szép és emelkedett szellemű ünnepély minden ízében sikerült. A termet, amelyben az ünnepély volt megtartva, az ifjúság izléssel díszítette fel.

Eljegyzés. Sándor Béla főispán ur egyetlen leányát, a megyeszerte általánosan kedvelt ifju szép Őrszike kisasszonyt, a napokban jegyezte el Tárcazy Dezső, főispáni titkár. Sándor Béla főispán ur családi örömeiben megynék hozzá oly erősen ragaszkodó egész közönsége is osztozni fog; legyen szabad nekünk is zavartalan boldogságot kívánni a fiatal párnak.

Eljegyzés. Lapunk szerkesztője dr. Balogh Ernő, köz- és váltó ügyvéd, eljegyezte Karácson Sarolta kisasszonyt, Karácson Gyula vármegyei főjegyző leányát.

Tanítói tanácskozás. A bácsalmási kerület tanító testülete folyó hó 15-én tartotta meg rendezési gyűlését a katymári népiszkola egyik termében. Reggeli 9 órakor volt a „Veni Sancte”, mely után a tanítótestület tanácskozányra gyűlt össze. Miután dr. Boromisza Tibor; apát-plébános, a gyűlésen nem jelenhetett meg, helyettese, az ottani plébános, Tormázy Gábor elnököl a gyűlésen. A jegyzőkönyv felolvasása után következett a dolgozatok felolvasása és azok bírálása; továbbá indítványok tétele és végül, miután elhatározottak, hogy a jövő gyűlés Kis-Szálláson fog megtartatni, a tanácskozány véget ért.

Tűzeset. Folyó hó 17. és 18-ika közti éjjelen tűz ütött ki Csonoplán Hegger A. József fűszerkereskedésében és dacára az önfeláldozó mentési munkálatoknak, a szenvedett kár százkára rug. A tűz keletkezésének egyedüli elfogadható oka az lehet, hogy a rak táron levő tűzveszélyes áruk esés, vagy dörzsölődés folytán meggyultak. Szerencse, hogy a készletben levő szeszarukba nem kapott bele a láng, mert azon esetben a szorgalmáról és ügyességéről általában ismert kereskedő, több ezer forintba menő kárt vallott volna. A bolt, mint halljuk, nem volt biztosítva.

Liliputiak. Apró művészek keresték föl városunkat, 9 liliputi nagyság színész, velük összetanult szervezett színtársulattal, kik hétfőn este kezdték meg a színházban működésüket. Első előadásuk „Der Mikado von Berlin.”

Orgona a zsinagógában. A szabadkai zsidó templomban orgonát állítottak föl.

Szüret. Gyöngye, nagyon gyöngye szüretünk lesz az idén, a milyen már régen nem volt a vidékünkön. Sok, kisebb gazda nem is akar belekezdeni a szüretbe, tanácsosabbnak tartja kevésbé természetesen, mint szőlőt, adni el, mert így is nagyon jól értékesítheti azt. A filloxera, peronospora és a Blak rot (rothadás) tetemes kárt okozott; de hozzájárult e csapásokhoz az a sok vihar, jég és sok eső is, mely a szőlőt fejlődésének stádiumában érte. Az idei szőlőtermés tehát csak kevés helyen fogja kielégíteni a szőlőtermelő gazdákat és ha termett is valahol, az méregdrága, mert a szüretben mustért is 16—18 frtot ígérnek a borkereskedők, akik az ország különböző vidékeim már is megjelentek szükségeit beszerzésére. Oly vidékek is, mint a Szerémség (Horvátország) a hol azelőtt 6—12 frton lehetett mustot vásárolni, ma csak 13—16 frton hajlandók alkuba bocsátkozni. Baranya, Tolna, Fejér, Zala és Somogy vármegyékben a közönséges must hektoliterjeért, mielőtt a szüret beköszöntött volna, 12—19 frtot fizetnek. Ma már nincsen olyan vidékünk, a hol a tavali árákon lehetne mustot kapni. A szőlőt is meglehetősen jól fizetik 18—20, sőt sokhelyt 30—35 krjával veszik kilogrammjáért.

Fernbach Antal temetése. A szerencsétlenül járt Fernbach Antalt, tegnapelőtt délután temették el Apatinban a közönség nagy részvéte mellett.

Az anyakönyvek nyelve. Megirtuk, hogy a kalocsa-egyházmegyei káptalani helynök az anyakönyveknek magyar nyelven leendő vezetése tárgyában rendeletet adott ki. Ezen nagy fontosságú rendelkezés minél célszerűbb és helyesebb kerestül vihető végett e hó elsején, egy, csaknem két nyomotól ivre terjedő, kimerítő utasítást intézett a főmegye ft. papságához. Ezen utasítás magában foglalja mindazon kormányi és egyházközségi rendeleteket, melyek az anyakönyvvezetés tárgyában szörványosan megjelentek; ép azért ezen rendelet lehetőségessé és könnyűvé teszi az anyakönyvvezetőknek ebbéli munkájukat a legmegfelelőbbben végezni. Az utasítás tárgyalja mindenek előtt az anyakönyvek fontosságát, az anyakönyvvezetők felelőségét, az anyakönyvek felügyeletét, alakját és berendezését. Azután részletesen szól a különféle (kereszteltek, házassultak, meghaltak, béráltak) anyakönyvekről. Tárgyalja az anyakönyvi kivonatokat, családi értesítőket, valamint azok bélyegzését, az anyakönyvi bizonyítványokat, a katonai anyakönyveket s végre az anyakönyvek kijavítását.

Szökés. Garajszky István, háziezredünkben szolgáló közbaka, meguntván a „gyöngyélet”-et, elszökött s hazafelé, Madarasra vette útját. Útközben azonban már Bajmokon elfogták őt s visszahozták Zomborba.

Mennyibe kerül a vármegyeház vezetése? A vármegyeház vízvezetékének jókarban tartását Eckert Pál, helybeli bádogos vállalta magára, a miert évi 400 frt fizetést hűzött. A napokban azonban Eckert már kérte, hogy ez összeg évi 200 frttal toldassék meg, mert a vízvezeték annyi dolgot ad neki, hogy azt ő a régi díj mellett, a saját károsodása nélkül, nem végezheti.

A katonai büntető törvénykönyvet alakítják. Hosszabb időn át folyt a munka ez ügyben s most az új katonai büntetőtörvénykönyv tervezetét a közös hadügyminisztérium jogügyi osztálya már elkészítette. A tervezetet legközelebb megküldik a magyar kormányának s csak azután terjesztik a képviselőház elé.

Értesítés. A szegedi m. kir. bábaképző intézetnél a legközelebbi magyar-német tanfolyamra való beiratások október hó 1-től 10-ig történnek. A felvételi feltételei: 20—40 éves életkor, jó erkölcs és egészség, melyek keresztlevéllel, erkölcsi és orvosi bizonyítvánnyal igazolandók.

Önkéntes tűzoltó-egylet van alakulóban Temerinben. A tisztikar már meg van választva, sőt az eszme egyik fiatal pártolója már a fővárosban felvett tűzoltó tanfolyamon is résztvett. A jóváhagyás végett felterjesztett alapszabályok visszaérkezését a napokban várják.

A temerini leányiskolák kibővítése most van folyamatban; október hó 1-én át fog adni rendeltetésének.

Az ó-kéri ág. hitv. ev. egyház egy új templom építésére írásbeli pályázatot, esetleg szóbeli árverést hirdet. A terv, költségvetés és a pályázati illetve építési feltételek az ó-kéri ev. lelkészi hivatalnál betekinthetők, a havá az írásbeli ajánlatok ez évi november 1-ig beküldendők.

Sikerült lopás. Furcsa módját eszelte ki a lopásnak Horák János tompai lakos. Történt ugyanis, hogy Török Andor tompai tanító a napokban Szabadkáról Tompa felé tartott az országúton a mikor Horák János betegséget színlelte a tanító kocsijára kéredezkedett, a kit ő fel is vett. Török nevével előlűven beszélgettek, mialatt Horák a kocsin levő bőrönd csatjait letépte kilopott egy értékes női ruhát és szives jó éjszakát mondott. A beteg „manipulációját” Törökék csak másnap reggel vették észre.

Megszökött. Nagy János zentai pékinas hamarosan megunta a kiflik és zsemlyék árulgatását s elhatározta, hogy nyakába veszi a nagy világot. Határozatát a napokban már tett követte, s hogy az uton ne kelljen tartania az éhenhalástól, magával vitt egy kosár süteményt meg egy kis pénzt — a gazdája zsebéből. Már Szegedre érkezett a derék kalandor, a mikor gazdája, Fleischmann, körözttette a jómadarat. Ennek alapján aztán elcsípték s visszavitték kosarastul Zentára.

Himen. Gunde Henrik, az újvidéki kir. kath. főgimnázium rendes tanára, eljegyezte Gász Antal temerini birtokosnak leányát, Mariskát.

Nagy esemény. Egy vidéki laptársunk újságoja: Mint fővárosi saját tudósítónk értesít, W. joghallgató, városunk szűllötte, a II. alapvizsgálatot egyhangulag letette stb. — Bizony milyen nagy dolog is az ha valaki leteszi a II. alapvizsgát! Az egészben csak az a csudálatos, hogy a fővárosi napilapok miért nem emlékeznek meg az ilyen világraszóló nagy eseményekről?

Öngyilkosság. Póth György bajai asztalosmester agyonlötöte magát. Tettének oka, mint mondják — eladósodás.

Lóverseny Szabadkán. A szabadkai löverseny-egylet f. hó 17-én lódíjazást és löversenyt rendez. A lódíjazás délelőtt, a verseny délután tartatik meg. A löversenyen csak bácsmegyei lakosok lovai futhatnak.

Elfogott szökevény. Megirtuk, hogy Csantavéren elfogták Pletikoszits Pált, aki Pálty István ottani legényembert meggyilkolta, de a furfangos gonosztevőnek sikerült ismét megszöknie. De Pletikoszits nem soká élvezte a szabad levegőt; Szabadkán a napokban elfogták s ismét átadták az igazságszolgáltatás kezébe.

Fizetésképtelenség. A bécsi bitelező egylet jelenti, hogy Neskovits János ujvidéki kereskedő fizetésképtelen lett.

Sikkasztó irnok. Szalay szabadkai ügyvédnek, a „Szabadság” szerkesztőjének volt valami Frankfurter Jenő nevű irnok, aki mindenféle pénzek felszedése után a napokban megszökött. A szabadkai rendőrség táviratilag kérte a nyomozását.

Monografiánk ügye az október 6-iki közgyűlésen kerül végleges megoldás alá. A kiküldött bizottság javasolja, hogy a Vármegyei Történelmi Társulatnak az előmunkálatokért köszönet szavazzassék, a mű terjedelme 70 nyomott ívben s ezer példányban állapítsassék meg s a szükséges intézkedések megtételére, nevezetesen a mű céltudatos vezetésére, hét tagu bizottság küldessék ki.

Csantavér község elhatározta, hogy órát készített a temploma tornyára. A határozatot beterjesztette a megyei törvényhatósághoz jóváhagyás végett.

Városi ügyek.

A fogyasztási adó bérbevétele iránt a pénzügyigazgatóság az egyezkedési tárgyalást e hó 19-ére kitűzvé, a gazdasági és pénzügyi bizottság javaslatára a 18-án tartott rendkívüli közgyűlés felhatalmazta a polgármestert, miszerint az eddigi bérleti összegnél 5%-al kisebb áron, vagyis 67,645 frt 70 krona szerződést az 1892. évre feltétlenül, az 1893. és 1894. évekre pedig feltételeken kösse meg. Mint értesülünk, dr. Csibás Benő polgármester f. hó 19-én ily értelemben a szerződést meg is kötötte, mely jóváhagyás végett még a pénzügyminiszter elé fog terjesztetni.

A javadalmi bizottság tegnap délután 4 órakor ülést tartott, melyen a folyó ügyek intéztettek el.

A honvédlaktanya építési bizottság ma d. u. 4 órakor az építés helyszínén fogja rendes havi ülését megtartani.

Művészet és irodalom.

Imakönyv. Walter Gyula drnak f. d. v. ö. Mária című imakönyve a b. sz. sz. tiszteletére megjelent negyedik bővített kiadásban.

Előfizetési felhívást tesz közzé Révész Mihály Kun-Madararól, Chiniqy Károly „Ötven év a római katolikus egyházban” című műve fordítására. Ötven éves koráig volt Chiniqy r. kath. vallású s ezen idő alatt 25 évig pap. Ezen műben saját életrajzának keretében rendkívüli érdekességgel és utánozhatlan modorban írja meg a kath. egyházban szerzett gazdag tapasztalatait. A kik a katolicizmus szellemét a maga leplezetlenségében meg akarják ismerni: olvassák ezen munkát. A most kibocsátandó füzet terjedelme 10—12 iv. Előfizetés 1 forint. A mű szeptember hóban fog megjelenni s az előfizetőknek bérmentesen fog megküldetni. Megrendelhető a fordítónál Kun-Madararól.

Egy közhazsnu könyv. Tauffer Vilmos, budapesti egyetemi tanártól „A szülészet (bábiügy) ügyének állása Magyarországon” c. munka jelent meg, mely a törvényhatóságoknak elküldetett. A könyv megszerzése az orvosoknak s a közegészségügyvel foglalkozóknak igen ajánlatos.

A zombori lóverseny.

Verőfényes idő, pompás hangulat, igen szép közönség. Elnyit a versenyen kívül álló tényezőkről konstataitunk. Az érdeklődés a versenyek iránt általánosnak mondható.

A közbiztonság melletti tér valóságosan ki volt fordulva megszokott unalmas és szintelen hangulattal s ott, ahol máskor a szállási gyerekek meg a katonák játszanak, tegnapelőtt mosolygó arcok, izgatott versenyzők, komoly képt. jury-tagok hányták vetették a versenyek esélyeit. Egy kis darab pesti turf volt a Maglits-szálások környéke, a jól elkészített tribunevel, korlátos gyepvel, a jury-páhollyal, az indulást jelző haranggal, tarka ruhába öltözött uri jockeikkal s a lóversenyhez szükséges egyéb kellékekkel.

A nevezések csak a legutóbbi időben jöttek köz tudomásra s így még tippezés nem volt; meg hiányzott a totalizátor, ami teljessé tette volna az illúziót.

D. u. 2 órakor vette kezdetét a délelőtti a jury által díjjal kitüntetett lovak elővezetése s a jutalom kiadása.

3 óra felé vette kezdetét az első szám: a mezőgazdák versenye. Három ló futott: kettő szerencsésen áttört a korlátokon, a harmadik meg szerencsésen beérkezett elsőnek.

Az érdeklődés természetesen az urlovasok versenye iránt volt a legnagyobb. Ekkor már egészen pesties volt a hangulat. Az urlovasok egyszer-kétszer elfelüliztek a publikum előtt s mindenfelől ballani lehetett, hogy a „Rupp győz”, „Bizonyos az elsőség”. Az indulást jelző harangozásra megindultak s a vezetést azonnal Rupp hadnagy vette át. A közönség mozgolódni kezdett s hallható volt az a zümmögésszerű moraj, mely a pesti versenyeknél a totalizátorra nagy tétet rakók részéről valóságos kinos börgéssé fajul. A közönség egyre Rupp nevet kiabálta, midőn a pálya 3/4 részén egyszerre csak szoritani kezdte Ruppot a fiatal Vojnits Béla, nemsokára előre tört s egy érdekes, habár már nem nagyon közdelmes finish-el gyönyörűen jött be elsőnek. Tot. I. 5 : 55. II. 5 : 10. Helyre I. 25 : 100. II. 25 : 35. (Ez persze csak úgy lett volna, ha totalizátor lett volna s még akkor is csak úgy, ha sok egyéb meg lett volna.)

A vigaszversenyben már csak egy ló vett részt s az el is vitte a díjat.

Az üggető verseny is érdekes volt. Itt már beütközött a kombináció. Az általános hangulat az volt, hogy Vermes Nándor viszi el a díjat, kitarót két kis fekete lovával. Ugy is lett. A másik két fogat is jól tartotta magát; s habár Vermes ur vitte is el a díjat, a legjobb „kocsis” mégis Rudics Mihály volt. Pompásan ért a gyepő kezeléséhez. Valamint hogy biztos az, hogy Széchenyi Tamás volt a legfessőbb és legnagyobb jockey.

Véget érven a versenyek, a díszes fogatok szép serege rohogott végig az Andrassy, akarom mondani, a szöntai ut kissé rázós és poros burkolatán.

Különös és boldog mosoly ült a szabadkai arcán. akik ugyan elvitték a díjakat — s ez sajnos — de azért kitétek magukért s nekik köszönhető jó részben, hogy a verseny így sikerült — s ez már örvendetes dolog.

A versenyek lefolyása a következő volt: Juri tagjai: Szemző Gyula, Hollósy György, Vojnits István (orsz. képviselő), Császár Péter (szolgabíró) Vojnits Imre, Vojnits Sándor, Szemző István, Molnár Károly dr., Csibás Benő dr., Lelbach Antal, ifj. Vojnits István, Konyovits Jusztin, Lang József, Neszmirák Ferenc, Gräber Gyula, Ertl József, Némái Ferenc, Popovits Dusan, Gottlieb Márton, Kölber Elemér, Bezeredy István és Vermes Béla.

Elővezetett: I. Anyakanca 30 drb. II. Hároméves kanca csikó 6 drb. III. Egy-két éves kanca csikó 28 drb. IV. Egy-két éves mén csikó 27 drb. V. Mén 7 drb. Összesen 98 drb.

Ezekből díjakat nyertek: I. Sikerült szopós vagy egy évesnél fiatalabb csikóval bemutatott anyakancaért: 1. díj, 100 frank Nasztasits Drága, Zombor; 2. díj, 80 frank Konec András, Szabadka; 3. díj, 60 frank Majlát András, Ó-Morovica; 4. díj, 40 frank Rendl Antal, Stanisits; 5. díj, 20 frank Krsztin József, Szónta; 6. díj, 10 frank Theisz Dániel, Uj-Verbász; 7. díj, 10 frank Szigeti József, Ó-Morovica; 8. díj, 10 frank Tomásov Simon, Szántova. Diszoklevelet nyertek: dr. Vadás Kálmán, Zombor, 2 drbot; elismerő oklevelet: Széchenyi József, Zombor, Konec István, Szabadka. Schön János, Gákova.

II. Három éves kanca-csikóért: 1-ső díj 60 frankot: Lughumerszky Tósa, Zombor; 2. díj 40 frankot: Gatti Mihály, Gara; 3. díj 20 frankot: Konec András, Szabadka; 4. díj 10, 5. díj 10 és 6. díj 10 frank, anyag hiányában a kancacsikók közt osztott föl. Oklevelet nyert: Róheim Károly, Zombor.

III. Egy-két éves kanca csikóért: 2 évesért: 1-ső díj 30 frankot: Melcher Mihály, Gákova; 2. díj 10 frankot: Fintl János, Gajdobra; 3. díj 10 frankot: Szigeti József, Ó-Morovica. 1 évesért: 1. díj 30 frankot: Götsche Jakab, Cservenka; 2. díj 10 frankot: Rauch Péter, Cservenka; 3. díj 10 frankot: Zuck Pál, Gara. Diszoklevelet nyert: 2 évesért és 1 évesért Szemző Gyula 2 drbot; Róheim Károly 2 évesért elismerő oklevelet.

IV. Egy-két éves mén csikóért: 1. díj 20 frankot: Prokecz Antal, Topolya; 2. díj 10 frankot: Klein Károly, Ujverbász; 3. díj 10 frankot: Zindl Antal, Gajdobra. Diszoklevelet nyert: Potz András, Stanisits.

V. Ménért: 1. díj 30 frankot: Horváth Péter, Veprovác; 2. díj 20 frankot, 3. díj 10 frankot: anyag hiányában nem adatott ki: Diszoklevelet nyertek: Szemző János, Zombor; Matzitz Lajos, Zombor; dr. Krónits István, Zombor.

Versenyei eredménye. I-ső futam. Mezei gazdák versenye: (Pályahossza 1600 méter.) Jelentkezett négy lovas. Indult három lovas. Elsőnek jött s 100 frankot nyert: Brettwieser Frigyes, Ujverbász. A másik kettő kitért s így a pályát nem futotta be.

II. futam. Urlovasok versenye. Telivérek kizárásával. Tét 5 frt. (Pályahossza 2400 méter.) Nevezések a következők voltak: 1. Fernbach Károly, Zombor. 2. Rupp János, Baja; lovas: a tulajdonos. 3. Róheim Zsiga, Zombor; lovas: Ratkó Zsiga. 4. Rohonczy Lőrinc, Szabadka; lovas: Vojnits Lajos. 5. Szemző István, Zombor; lovas: Dr. Széchenyi Tamás. 6. Schöffler József, Hódságh; lovas: Ertl Gyula. 7. Szontagh Arthur huszárszázados, Cservenka; 8. Szirmay József, Szabadka; lovas: Müller, tiszthelyettes. 9. Mikovits Agoston, Szabadka; lovas: Vojnits Béla. 10. Huszta Ferenc; lovas: Rohonczy Lőrinc. Ezekből indultak: 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. és 10. szám alattiak. — Elsőnek érkezett s 500 frankot nyert: Mikovits Agoston lova, lovagolta: Vojnits Béla. Másodiknak érkezett s 100 frankot nyert: Rupp János huszárhadnagy lova, lovagolta: a tulajdonos. Harmadiknak érkezett s a tétet felét nyerte: Huszta Ferenc lova, lovagolta: Rohonczy Lőrinc.

III. futam. Vigaszverseny. Indult egy ló, a Rohonczy Lőrincé s megnyerte a 40 frank díjat.

IV. Üggető verseny kettős fogatokkal Pálya hossza 16 kilométer. Nevezett: 1. Czvetkovits Péter dr., Zombor; 2. Rudics Mihály Zombor; 3. Vermes Nándor, Szabadka; 4. Vojnits Lajos Szabadka. Indult mind a négy nevező. Elsőnek érkezett (a pályát 40 p. és 35 mp. alatt befutotta s a 300 frank díjat nyerte) Vermes Nándor. Másodiknak (100 frank) 41. p. és 30 mp. Vojnits Lajos. Harmadiknak (40 frank) 42 p. és 21 mp. Rudics Mihály.

Törvénykezés.

Egy főlebbezés jelent meg a napokban röpirat alakjában kinyomatva. Tómic Jása bűnpörében Csirics A. Milán dr. ujvidéki ügyvéd, a panaszos fél képviselője, a kir. tábla ítélete ellen főlebbezést nyújtott be a kir. kuriához, a melyben a másodbiróság ítéletének megváltoztatása mellett a leszurtt Dimitrievics atyja számára Tómic által fizetendő 600 frt évi járadék megítéltetését kéri. Ezt a főlebbezést tette közzé. A főlebbezésben Tómic Jásának szerb nyelven írott költeményeiből prózai fordításban közöl egy-néhányat, a melyekkel Tómic „veszedelmes irányát” iparkodik illusztrálni, azt bizonyítgatván, hogy „költeményeinek gyűjteménye nem egyéb, mint rut megtámadása a fennálló társadalmi rendnek” stb. Ezekből a fordításokból, a melyek nem annyira veszedelmes irányuak, mint inkább szomorúan érdekesek s a szerző iránt, a ki a társadalmi ferdeségek miatt szenved és szenvedései közben sorsával tépelődik, bizonyos sajnálatot ébreszt az olvasóban — egyet-kettőt bemutatunk. Az egyik költemény tartalma ez: „Az a tündér, melyet én ismerek

kuszált baju leány, a mely politikával is foglalkozik. Reszkető kézzel mutat a nyomorra és az igazságtalanságra s a toll, melyet neked nyujt, könyveivel van áztatva. A holdvilágnál, mikor leggyönyörűbben dalolnak a fülemilék, az ő ajkai reszketnek. Kitzesedett areál nyujt neked akkor nem tollat, hanem kést. Igen Europa még sötétségben van, az európai népek sirnak! De hát, fogjátok mondani, az nem a költészet istennője, az a próza dénoma. Nem tudom. Mindenkiné a maga vázonscelédje a legszebbik s így nekem is az enyém. Annyira elbájtolt engem, hogy előtte térdelnék, ha terdelni nem volna aljas dolog; dalolni, ugy daloltam, a hogy ő turbékolt. Eddig csak daloltam. De ma kedvem kerekedett olyant kiáltani, hogy az egész világ meg hallja.” — A másik költemény így szól: „Eletemben most először kinos bánat szagolja keblemet. Ma sirtam először, mert nincs hitem istemben. Azt mondják, hogy istennek fia volt, ezt sokszor, sokszor hallottam: miért hogy én nem hittem ebben sohasem. Ha isten fiában hinni tudnék, benned is volna hitem, mint isten leányában.” Legjobban jellemzi őt a következő költemény: „Még nincs piros hajnalhasadta, gyertyám még nem égett ki egészen. Van még bor a javából a kancsóba s nem bírok aludni. Ki sorolhatná elő, ki merítene ki azokat a kinokat, a melyeket Krisztusnak szenvednie kellett? Tettek vele mindent, a mit akartak, s azután felfeszítették. De ma nem úgy feszítik fel az eleveneket. Igazak és bűnösök számára nagyobb kinok vannak. Mert ma azt, a kit a szerencsétlenség üldöz, ki nozzák, de nem ölik meg. Csak szikrányi érzés a becsületen kebelben, s ha a mai emberek közt élnie kell, ez nagyobb kin annál, melylyel Krisztust kinezik!... Elhagytam a borivást, felhagytam a vízvissal s talán nemsokára a tétát is odahagyom. Hiába ir az ember, hiába rimel a dal: semmi sem segít! Ha jölkakom majd a nyomor éneklésével, akkor a tétát vérről fogom kezemről lemosni.”

Közgazdaság.

Zónaidő a vasutnál. A közép-európai vasutak az orosz, francia, belga és hollandai kivételével, tudvalevőleg megegyeztek abban, hogy a vasuti forgalomra nézve egységes vasuti idő alapítassék meg. Ezt a közép-európai zóna időt a magyar és osztr. vasutak október hó 1-én fogják behozni, ugyanakkor a német vasutak is, a bádeniek és württembergiek kivételével. A közép-európai zónaidő számítása a greenwichi délkörtől indul ki. Az időszámítás + 1 óra Greenwich ellenében, a 15. délkörig kelet felé a zónába s a zónák mindenike 5 hosszúsági fokba (2 perccel számítva egyen van beosztva. A 15. délkörtől nyugat felé a percek az illető helyi időhöz hozzáadandók, míg ellenben a percek a 16. délkörtől kelet felé az illető helyi időből levonandók. Közép-Európa óraazonájára nézve ezental a gmundi délkör lesz mérvadó s az idők pl. a következőleg fognak alakulni: Az illető helyi időből levonando: Bécsnél 6, Budapestnél 16, Zimonymál 22, Nagyváradnál 28, Verőiorvánál 30, Kolozsvárnál 34, Brassónál 42 perc. Az illető helyi időhöz ellenben hozzáadando Prágánál 2, Salzburgnál 8 Münchennél 14, Aachennél 36 perc. Ebből kitűnik, hogy különösen a keletre nyugat felé való időszámítás és Magyarország mentretre szenvednek jelentékeny változást, míg az észak fele, a 15. délkörhöz közelebb eső csoportok kevésbé változnak. Az eddigi szokásos idő szabály szerint egyjelentőségű az ország fővárosának közép helyi idejével. Az itt most fönnálló néhány kivétel is a zónaidő behozatalának magára az utazó közönségre is meg lesz a praktikus haszna, hogy a zóna időhöz tartozó vasutakhoz elég egyszer az elinduláskor igazítani az utasnak óráját s az, ha jól jár, az elérni kívánt állomásig nem fog differenciát mutatni.

Naptár. Szeptember.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
22 Kedd	Móric vt.	Mór	10 Menodóra
23 Szer.	Tekla sz. vt.	Tekla	11 Theodóra
24 Csüt.	Gellért pk. vt.	Gellért, Ján.	12 Autonoum vt.
25 Pént.	Kleofás	Kleofás	13 Soma század.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

RÖDER M.

gyakorló-orvos és specialista-fogorvos,

BUDAPESTI

fogorvosi műtermét

rövid időre Zomborba helyezte át. Elvállal minden a fogorvosi szakba vágó gyógykezelést: mint foghuzást, fogtömetést, új fogak vagy egész fogsorok készítését, melyek a legújabb módszer szerint készítve, a természetes fogakat híven utánozzák, valamint az általa szerkesztett gyökéremelővel a legapróbb gyökereknek is fájdalomtalan eltávolítását, ugy a legkülönbözőbb szájajakoknak racionális kezelést.

Lakik: „Vadászkürt” 7-ik szám.

Rendelési idő: délelőtt 8—12-ig, délután 2—6-ig.

Tanonc kerestetik.

Egy jó házból való fiu
azonnal alkalmazást nyerhet

Mayer és Thum

fűszerkereskedésében,
Zomborban.

Vendéglő átvétel.

Van szerencsém értesíteni az igen tisztelt
közönséget, hogy helyben, a vásártéren, Peká-
novits Sándor-féle házból levő s a

Vörös ökörhöz

Elmúlt vendéglőt átvettem, ujonnan berendeztem
és megnyitottam.

Az igen tiszt. vidéki vendégek kényelmére
megszállásra alkalmas szobákat rendeztem
be, a legkényesebb igényeknek is megfelelő
szállással.

Legfőbb kötelességemnek ismerem, mint
előző is, állandóan kiválóan jó italokról és
ételekről gondoskodni.

Kosztot hónapszámra úgy a vendéglőmben,
mint házakhoz kihordva, igen jutányos áron adok.
A nagyérdemű közönség szíves pártfogását
kérem. maradtam.

Zombor, 1891. szeptember hó.

Kész szolgálattal
Mikulásko Vilmos,
vendéglős.

Jegyzői gyakornok kerestetik.

Kis-Kér község jegyzői irodájában egy némi
gyakorlattal s kellő előképzettséggel bíró gy-
akornok azonnal alkalmazást nyerhet, alkalmaz-
hatósága s szorgalmához mérten felemelhető havi
20 frt fizetés mellett.

Ajánlkozások alulirt jegyzőhöz intézendők.
A német nyelv ismerete feltétlenül szükséges.
Kis-Kér, 1891. évi szeptember 10-én.

Krób Pál,
jegyző.

Tanítói pályázat.

A karavukovai közs. iskolánál leküszönés
folytán megíreseedett tanítói állásra **jövő hó
20-áig** pályázat nyitattik.

Az állás javadalma 204 forint készpénz a
községi pénztárból, 11 kataszt. hold szántóföld
adóterheléssel, szabad lakás és házi kert.

Pályázni kívánók kellően felszerelt folya-
mólványukat a fent jelzett hatánapig a közs.
iskolaszékre címezve alulirtothoz küldjék.

Karavukova, 1891. évi szeptember 16-án.

Turnovszky Rezső,
plébános és vál. iskolaszéki elnök.

1037. sz.

tkv. 1891.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy Lippert Ferenc ügyvéd
végrehajtónak néhai Paresetits Fülöp és neje örökösei
végrehajtást szenvedők elleni 300 frt tőkekövetelés és
járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir.
törvényszék területén lévő, Zombor és annak határá-
ban fekvő, a zombori 1963. számú tjkvben A. 7. 2.
sorszám alatt foglalt és Paresetits Fülöp (Franya) és
neje szül. Czarev Anna nevén álló (6847-6848) hr.
számú 1192¹²-ed öl térfogatu szőlőre 282 frtban,
valamint a zombori 2176. számú tjkönyvben A. 7. 1.
sorszám alatt foglalt és Paresetits Fülöp és neje Cz-
arev Anna nevén álló (6512-6513.) hr. s 403. ö. i.
számú házra és 3:9 öl beltelekre az árverést 720
frtban ezenen megállapított kikiáltási árban elrendelte,
és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi
október hó 14-ik napján délutáni 3 órakor a zombori
kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság árverési
helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a meg-
állapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok
becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik
évi LX. törvényi cikk 42-ik §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. évi november hó 1-én
3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8.
§-ában kijelölt óradékképes értékpapirban a kiküldött
kézhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a ér-
telmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelye-
zéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszol-
gáltatni.

Kelt Zomborban, 1891. évi július hó 14-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. trvszéki bíró.

5675. szám.

kg. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Szilbás községben
üresedésben levő szülésznoi állásra, mely 50 frt
évi fizetés, s minden látogatás után 4 kr dija-
zással van egybekötve, ezenen pályázatot nyitók.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy szabály-
szerűen felszerelt folyamodásaikat f. évi szeptem-
ber 27-ig hozzám nyujtsák be.

Palánkán, 1881. szeptember hó 3-án.

CSUPOR GYULA,

3-3

főszolgabíró.

1801. szám.

1891.

Hirdetmény.

Bács-Petrovosszellón a községi nagyvendéglő
f. évi szeptember hó 27-én d. e. 10 órakor
a község házában megtartandó nyilvános árverésen
1892. évi január hó 1-től fogva három egymás-
utáni évre hasznóbérbe adatik. — Bérelni szán-
dókozók felhivatnak, hogy ezen árverésre bánat-
pénzzel ellátva megjelenni sziveskedjenek.

Bács-Petrovosszelló, 1891. szeptember 17-én.

2-1

Az eljáráóság.

Budapesti Hírlap

Mindenki, a ki
alkalmazást keres vagy alkalmazást adhat,
a „BUDAPESTI HIRLAP”
apró-hirdetési

által nélkülözheti a közvetítőket.

Régi dolog, hogy a közvetítés sok pénzbe kerül és a viszonyokat
egyáltalán tekintve, gyakran fordul elő, hogy a költséges
közvetítés dacára sem az alkalmazást kereső nem jut
könnyen helyhez, sem az alkalmazást adó nem kap könnyen
megbízható embereket. Oka ennek főleg az, hogy a mun-
kaadó és munkakereső a vevő és az eladó nem
érintkezik közvetlenül. A közvetlen érintkezés pedig ma-
nap alig van hathatós eszköz, mint egy elterjedt lapban való hir-
detés, a „Budapesti Hírlap” apró-hirdetési rovata pedig
naponta legkevesebb 90,000 ember által olvastatik. (A lap
naponta 30,000 példányban jelenik meg; legkevesebb három
olvasót lehet számítani egy-egy lapra.) Kereskedő, aki könyv-
vezetőt, irodatisztát, gyakornokot keres, vagy viszont azok, akik
hasonló alkalmazást keresnek: a gazda, aki kasznárt, ispánt,
vagy gazdasági gyakornokot keres és viszont akik ajánlkoznak:
a háziasszony, aki szakácsnőt, szobalányt, dajkát, eszed-
leányt keres és hasonlóan szolgálók, akik helyet keresnek;
birtokeladás, üzleteladás, birtokbérlet, ház eladás,
házvétel, nevelő, nevelőnői, házezetőnői, gazd-
asszonyi és egyéb pályázat, lakáseladás és lakás
bérbevételei hirdetések, szóval az életközélektől minden tá-
rzsában könnyen és olcsó pénzen a

„Budapesti Hírlap” apró-hirdetési

által élt lehet elérni. 6-1

Családi jelentésekre,

különösen

eljegyzési hírekre, hymen hírekre,

esküvőre való meghívásokra, születési jelentésekre,

névnap gratulációkra, gyászjelentésekre

és minden efféle

közleményekre

a „Budapesti Hírlap” apró-hirdetési

rovata kiválóan alkalmas.

A hirdetési díjak igen olcsók. Mindannyiszor, a hányszor a
hirdetés megjelenik, egy-egy szó két krajcárba kerül, vastag-
tagabb betűvel négy krajcár. Címmeletől a hirdetéseknek
még egy-egy hirdetés után 30 kr kincstári bélyegilleték külön
jár. Ha a cím nimesen kitéve, hanem a hirdetés úgy szól, hogy
„Cím a kiadóhivatásban megadható”, akkor bélyegdíjat nem
kell fizetni. A kiadóhivatal ilyen esetben minden díj nélkül
megmondja a kérdézőknek az illető címét, sőt vidékre
díjtalanul levelez is, ha a kérdézők a postabélyegyet beküldi.
Helyben a hirdetések a kiadóhivatásban vétetnek föl készpénzben,
vidékről a pénz legalkalmasabban postautalványon lehet küld-
deni. A „Budapesti Hírlap” eljizetési ára negyedévre
3 frt 50 kr, egy hónapra 1 frt 20 kr. A cím egy-
szertén: „Budapesti Hírlap Kalap-utca 16.”

3557. szám.

1891.

Árlejtési hirdetmény.

Ó-Becsé nagyközség előjárósága által a községi
képviselőtestületnek folyó évi 184 ik számú határozata
alapján a község tulajdonát képező kir. járásbírósi
épületnek külső és belső, és a központi szeb iskola
épület külső javítási és meszeleési munkálatoknak kivi-
telére az árlejtés folyó évi szeptember hó 27.
napjának délelőtti 9 órájára a község háza
nagytermébe ezenen kitézetik.

Ezen munkálatok kivitelére vonatkozó és összesen
761 frt 51 kr kikiáltási árban megállapított és elkészít-
tett költségvetések és feltételek a jegyzői irodában a
hivatalos órák alatt bármikor betekinthezők.

Miről árlejtetni szándékozók azzal értesítetnek,
hogy az árlejtés megkezdése előtt a kikiáltási árnak
10%-át bánatpénzzel letenni kötelesek lesznek.

Ó-Becsén, 1891. évi szeptember hó 16-án.

Fetter János s. k.,
jegyző.

Tatits György s. k.,
bíró.

9915. szám.

1891.

Hasznóbérbeadási árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint az alább elősorolandó
Tiszaármetszésekben gyakorlandó halászlási jogoknak az
ajánlat jóváhagyása napjától 1896. évi szeptember 30-ig
leendő külön-külön bérbeadása céljából a szegedi m. kir.
kincstári ügyészség hivatalos helyiségében (Tisza-Lajos
körút 14. sz.) f. évi október hó 8-án d. e. 9
órákor írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött
nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. — Kikiáltási ár
minden egyes halászlásra nézve évi 40 forint, a szóbeli
verseny megkezdése előtt 10% bánatpénz leteendő, ha-
sonló összeg az alulirt jószágigazgatóságnál vagy a sze-
gedi kincstári ügyészségnél az árverési hatánapig be-
nyújtandó írásbeli zárt ajánlatokhoz is melléklendő. —
Az árverési és szerződési feltételek ugyanott betekint-
hetők. — Bérbe adatni fognak: Csongrádi határbani 83.
számú, csongrádi határbani 84. számú, szentesi határbani
85 I. számú, szegvári határbani 85 II. számú, mindszenti
határbani 86. számú, sövényházi határbani „Anyósi”
86 I. számú, hódmezővásárhelyi határbani „Dóci” 87.
számú, ugyanottani „Ludvári” 88. számú, algyői határ-
bani „Nagyfai” 89. számú, Szanád határbani 92. számú,
ada moholi határbani 94. számú, Aracs (Franyova) határ-
bani 95. számú és török-becsei határbani „Borjasi”
96. számú Tiszaármetszésekben gyakorlandó halászlási
jogok. — Aradon, 1891. szeptember hó 13-án. M. kir.
államjóságigazgatóság. 2-1

3008. szám

1891.

Hirdetmény.

Ó-Sztapár község mint erkölcsi testület a
tulajdonához tartozó és saját határában fekvő
2550 kat. holdból álló pusztai földbirtokát vagyis
szántó földjét folyó évi szeptember hó 26.
és 27-ik napján reggel 8 órakor a helyszí-
nen kezdetét veendő nyilvános szóbeli árverés
útján dülönkénti részletekben 3 évre hasznóbérbe
fogja adni.

Az erre vonatkozó feltételek a jegyzői iro-
dában a hivatalos órák alatt mindenkor megte-
kinthetők.

305. szám.

1891.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.
c. 102. §-a értelmében ezenen közhírré teszi, hogy
a titeli tek. kir. járásbírósi 3677. számú végzése
által Mladenovits Tósa kovili lakos javára, Nikolits
Andria alsó-kovili lakos ellen 400 frt tőke, ennek
1883. évi október hó 15. napjától számítandó 6%
kamatai és eddig összesen 54 frt 32 kr perköltség
követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 605 frtra becsült butorok,
méhkaptárak, rőzse, fák és cséplőgépből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1998/1891. sz. kiküldést
rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Alsó-Ko-
vilon, alperes lakásán leendő eszközülésére 1891. szeptem-
ber hó 24-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül
kitézetik és ahhoz a veuni szándékozók ezenen oly
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingá-
gok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 121. §-a
értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el-
adatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881.
évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek
szerint lesz kifizetendő.

Kelt Titelen, 1891. évi szeptember hó 12-én.

Vigh Aladár,
kir. bír. végrehajtó.

3285. sz.

tkvi. 1891.

Árverési hirdetmény.

A hódásghai kir. járásbírósi mint telekkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy Verner József végre-
hajtónak Blaskovits György végrehajtást szenvedő
elleni 50 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végre-
hajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hód-
sághai kir. járásbírósi) területén lévő, Vajszka község-
ben fekvő, a vajszka 80. sz. betétben A. 7. 112. r.
sz. alatt foglalt, Blaskovits György nevén álló ingat-
lanokra a hozzá tartozó közös legelőre 440 frt 10 kr
utóajánlati összegben az árverést ezenen megállapított
kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb meg-
jelölt ingatlan az 1891. évi szeptember hó 30-ik napján
délutáni 3 órakor Vajszka község házában megtartandó
nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul
is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan
becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik
évi LX-ik törvényi cikk 42. §-ában jelzett árfolyam-
mal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333.
szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában
kijelölt óradékképes értékpapirban a kiküldött kéz-
hez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a ér-
telmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelye-
zéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszol-
gáltatni.

Kelt Hódásghon, 1891. évi augusztus hó 6-án.

A hódásghai kir. járásbírósi mint telekkönyvi hatóság.

Tanítói pályázat.

Rác-Militicsen egy német-magyar tannyelvű róm. kath. jellegű tanítói állásra pályázat nyitattik. Ezen állás évi javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben fizetendő 400 frt és 50 frt lakbér, esetleg szabad lakás, melyért a megválasztandó a vasárnapi és ismétlő iskolát is köteles tartani.

A felszerelt folyamodványok f. évi szeptember 29-ig az esperesi hivatalhoz Prigl.-Szt.-Ivánra (Bácsmegeye) küldendők.

Rác-Militics, 1891. szeptember 15-én.

3-2 **Az iskolaszéki elnökség.**

Ház eladás.

Zomborban, az Erzsébet-köruton a 101. sz. a. lévő volt Bayer-féle ház, szabad kézből azonnal eladó.

A feltételek ugyanott megtudhatók.

A tulajdonos.

3-3

6731. szám.

kig. 1891.

Pályázati hirdetmény.

Keresztur községben megüresedett, előleges havi részletekben fizetendő 300 frttal javadalmazott községi irnoki állás betöltése céljából pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerint felszerelt s nyelvismereiteket is igazoló pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi szeptember hó 28-ig benyújtsák.

Kulán, 1891. évi szeptember hó 12-én.

Főszolgabíró h. t.

TUKACS FÁBIÁN,

t. szolgabíró.

2-2

4220. szám.

kig. 1891.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye topolyai járáshoz tartozó Topolya községben üresedésbe jött irnoki állás betöltése céljából ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állás javadalmazása 300 frt. Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy sajátkezűleg irt, megyei közgy. ex 1887. számú szabályrendelet 9. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi október hó 10-ig annyival inkább nyújtsák be, mivel később érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A választási határnap utólag fog kitűzteni. Topolyán, 1891. szeptember hó 14-én.

Főszolgabíró szabadságon:

MEZEY IMRE,

szolgabíró.

3-2

3641. szám

tkvi 1891.

Hirdetmény.

Filipova község tkvi betétei az 1886. évi 29. t. c. és az 1889. évi 38. t. c. értelmében elkészítettén, s a nyilvánosságnak átadva, ez azon fölszólítással tétetik közzé, hogy:

1. Mindazok, a kik az idézett törvény 15. és 17. §-ai alapján, ideértve ezen §-nak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítést is, valamint az utóbbi törvény 7. §-ához képest eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutatják, e végből törzsi kereseteket; azok pedig, kik teherátvitelnek az 1886. évi 29. t. c. 22. §-a, illetve az 1889. évi 38. t. c. 15. §-a alapján mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket 6 hónap alatt vagyis 1892. évi március hó 20-ig bezárólag, a hódásági kir. járásbíróhoz mint tkvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indítandó törzés és egyéb keresetük harmadik személyek, a kik időközben nyilvánkönyvi jogokat szereztek, hátrányára nem szolgálhat.

2. Mindazok, a kik az 1886. évi 29. t. c. 16. és 18. §-ai értelmében, ide értve az utóbbi szakasznak 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítést is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hó alatt, vagyis szintén 1892. évi március hó 20-ik napjáig bezárólag ezen tkvi hatósághoz benyújtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellenmondásuk figyelembe vétetni nem fog.

3. Mindazok, a kik fentebbi 1-2. pontokban körülírt esetekben kivül a betétek tartama által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, az e tekintetben való fölszólalásukat tartalmazó kérvényüket ezen tkvi hatósághoz hat hó alatt, vagyis 1892. évi március hó 20-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartamát csak a törvény rendes útján és csakis az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

S végül:

4. Minthogy a községbeli „Kleine Wiesen“ nevű dűlőben fekvő birtokok tkvi betéteinek szerkesztése tárgyában a kir. igazságügyminiszter az 1891. évi 21250. sz. a. az 1889. 38. t. c. 35. §-ának 5. pontjában nyert felhatalmazás alapján elrendelte, hogy a „Kleine Wiesen“ nevű dűlőbeli telekjegyzőkönyvi birtokrészletekkel ne azok a kataszteri birtokrészletek, a melyek azoknak a helyrajzilag megfordított sorrendben felvett és számozott telekkönyvi térkép szerint felelnek meg, hanem azok azonosítottassanak a melyek a helyszíneléskor a helyes sorrendnek megfelelően létező birtokállapot szerint a telekjegyzőkönyvi részleteket képviselik s a betétkönyvek és telekkönyvi betétek ezen azonosítás alapján készíttessenek el a birtokrészletekre bejegyzett nyilvánkönyvi terhek pedig azokra a részletekre vitessenek át, a melyek az illető tulajdonos részére az említett azonosításhoz képest jegyeztetnek le: ennél fogva mindazok a telekkönyvi érdekeltek, akik a telekkönyvi betéteknek ekként történt szerkesztése által nyilvánkönyvi jogait bármi tekintetben sértve vélik, ezennel felszólítanak, hogy e részben felszólalásukat a telekkönyvi hatósághoz intézve hat hónap alatt szintén adják be, mivel ellen esetben az említett bejegyzés feleslegesnek tekintetvén, a betétek ebbeli tartalma csak a 3. pontban meghatározott módon és az ugyanott megállapított jogkövetkezéssel támadható meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, kik a betétek szerkesztésére kiküldöttnek eredeti okmányokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak — az eredetieket ezen tkvi hatóságnál átvehetik. Hódásághon a királyi járásbíróhoz, mint telekkönyvi hatóságnál 1891. évi szeptember hó 6. napján.

Jusics Lajos,

kir. járásbíró.

3-1

Előfizetési felhívás

MAGYAR HIRLAP

politikai és társadalmi napilapra.

Felelős szerkesztő:

Horváth Gyula.

Helyettes szerkesztő:

Fenyő Sándor.

A Magyar Hirlap a legértelmesebb, minden tekintetben teljesen független politikai napilap. Híve annak, a mi jó és igazságos; küzd az ellen, a mi helytelen, rossz és igazságtalan. A politikai eseményekről, országgyűlésről, pártok gyűléseiről gyorsan és hiven referál s kritikát gyakorol mindennel szemben, a mi a politikában történik. Ez a kritikája mindig és mindenben tárgyilagos és igazságos. Politikánkban, melyet a közigazgatási vitában követünk, velünk volt az ország színe-java s e politikánk sikere és eredménye se maradt el.

A társadalmi kérdések mindig élénken foglalkoztatják a Magyar Hirlap-ot, mely már sok fontos kérdésben egészen magához ragadta a vezérszerepet. Ilyen országos érdekű kérdés volt a német színház ügye, melyben a Magyar Hirlap közölte elsőnek a híressé lett felségfolyamodást.

A közgazdaság minden egyes ága a Magyar Hirlap-ban kultiválásra talál, mint egyetlen magyar lapban sem, és sohase érjük be a száraz hírek egyszerű közlésével, hanem azokat élvezhető formában, s a kellemes magyarázatokkal kísérve juttatjuk a közönség elé.

Társaságunk igen érdekes, modern cikkeket hoz: apró cikkeiben a Magyar Hirlap fűrge tollal, érdekes formában dolgozza fel a nap aktuális eseményeit; újdonsági rovata minden magyarországi hírlapét felülmúlja érdekesség és frissesség szempontjából, s nincs olyan száma a lapnak, melyben egész halmoz eddigi híre volna, mely aznap csakis a Magyar Hirlap-ban olvasható.

A Magyar Hirlap szerkesztőségének belső tagjai: Abonyi Árpád, Ambrus Zoltán, Benedek Elek, Fenyő Sándor (helyettes szerkesztő), Fűrédy Mór, György Endre, Horváth Gyula (felelős szerkesztő), Heltai Jenő, Janovits Pál, Kálnoki Izor, Kohn Dávid, Kürthly Emil, Márkus Miksa, Pollák Illés, Szabó Endre, Szana Tamás, Szemere Attila, Szemere Huba, Szeredai Sváb Léo, J. Virág Béla.

A Magyar Hirlap naponként 2-3 iv terjedelemben jelenik meg, ezenkívül hetenkint kétszer háromszor mellékleteket ad, még pedig:

irodalmit, tanügyit és mezőgazdaságit.

A közlemények frissességét, valamint az irni tudó és akaró közönség közreműködését pályázatainkkal segítjük elő. A Magyar Hirlap ugyanis pályázatul kitűzött:

40 aranyat egy tárcára,

100 aranyat egy novellára és

10 aranyat egy újdonságra, ez utóbbit

állandó pályázatul,

a mely 10 aranyat minden hónap 20-án kiadjuk a legjobb és legérdekesebb hír beküldőjének.

Lapunk egyik állandó közleménye a rendszeres feladatokban megjelenő regény. Kiváló hazai és eszterházi külföldi erők műveit közöljük, s még e hónap végen kezdjük meg

AMBRUS ZOLTÁN

új, eredeti „Midas király“ című regényének közlését.

A „MAGYAR HIRLAP“ előfizetési árai:

Egész évre . . . 14 frt — kr.

Hat hóra . . . 7 „ — „

Három hóra . . . 3 „ 50 „

Két hóra . . . 2 „ 40 „

Egy hóra . . . 1 „ 20 „

Egyes szám ara 10 kr.

Előfizetőinknek kedves szolgálatot véltünk tenni, midőn már e hónaptól kezdve

GYERMEK UJSÁGOT

is fogunk mellékelni lapunkhoz, hogy előfizetőink 7-15 éves gyermekei ne nélkülözzék azt az olvasmányt, a mely koruknak minden tekintetben megfelel. Ez a kis ujság a „Kis Világ“, mely hetenkint egyszer jelenik meg pompás színnyomatu melléklettel s melyet minden pénteken fogunk szétküldeni, olyan lesz, hogy tanuljanak és okuljanak belőle a gyermekek, s ne legyenek olyan olvasmányokra szorulva, melyek ártalmukra lehetnek. Avatott kezekre van bízva e gyermek ujság szerkesztése, s minden közleménye, minden illusztrációja gondos megfontolás tárgya lesz. Emil bácsi, a „Kis Világ“ szerkesztője már hosszabb elbeszélésről is gondoskodott, mely:

A kis gróf kalandja!

cím alatt fog Márkus bácsi tollából megjelenni.

A „Kis Világ“ előfizetési ára lesz (de csakis a Magyar Hirlap előfizetői számára):

Egész évre 2 forint, félévre 1 forint,

nygyedévre 50 kr.

2-2

A MAGYAR HIRLAP

Kiadóhivatala Budapest, Gránátos-utca 10.

5675. szám.

kig. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Paraga községében üresedésben levő születési állásra, mely évi 20 frt készpénz fizetés, s minden születési eset után 2 frt díjazással van egybekötve, ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodásaikat f. évi szeptember 27-ig hozzám nyújtsák be.

Palánkán, 1891. szeptember hó 3-án.

CSUPOR GYULA.

3-3

főszolgabíró.

Irodalmi jelentés.

A TISZAI KORONAI KERÜLET TÖRTÉNETE.

Irta:

DUDÁS GYULA

dr. phil., a Magyar Történelmi Társulat, az Országos Régészeti és Embertani Társulat, a Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság rendes tagja, a Bács-Bodrogh vármegyei Történelmi társulat másodtitkára.

A „Tiszai koronai kerület“ elnevezés alá a multban e vármegye azon része tartozott, mely a mai Martonos, Ó-Kanizsa, Ada, Mohol, Petrovoszellő, Földvár, Túria és Szent-Tamás községek és Zenta r. t. város határterületeit foglalja magában. E szabadalmazott kerület a mult század elején fennállott tiszai határvidékből 1751-ben szerveztetett s attól fogva mint autonom testület egész 1848-ig szerepelt. Mint szabadalmazott kerület hazánk ilyenmü kerületei között mindenkor speciális és kiváló helyet foglalt el s épp azért multjának tanulmányozása a hazai történet és közjog, nemkülönbén Bács-Bodrogh vármegye történelmének szempontjából egyaránt fontos.

Szerző e kerület történetét kívánja fentebbi cím alatt megjelenendő művében bemutatni azon forrástanulmányok alapján, miket az ide vonatkozó irodalom felhasználásán kívül az országos, a volt tiszai koronai districtusi, valamint a Bács-Bodrogh vármegyei levéltárakban eszközölt.

A mű legfőbb 8-10 ivnyi terjedelemmel még a f. év folyamán fog Zomborban 2 forintnyi bolti árral megjelenni, mely az előjegyzőknek utánvétellel küldetik meg.

Előjegyzéseket a nyomtatandó példányok iránt való tájékozás tekintetéből **folyó évi szeptember hó 30-ig** elfogad

Zombor, 1891. augusztus hóban

Bittermann Nándor,

könyv- és könyvmda-tulajdonos.

Zombor, 1891. Bittermann Nándor könyv- és könyvmdájából.